

ע"פ (נצרת) 32418-09-16 - שמואל סלע נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

בקשה מס' 2

ע"פ 32418-09-16 סלע נ' מדינת ישראל
בפני כבוד השופטת הבכירה אסתר הלמן

המבקש שמואל סלע

נגד

המשיבה
החלטה מדינת ישראל

1. זוהי בקשה להארכת המועד להגשת ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת, בת"פ 28880-02-12, במסגרתו הורשע המבקש בעבירות של אי הגשת דו"חות במועד, בהתאם לסעיף 117(א)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (**להלן: חוק המע"מ**), ונגזרו עליו, בין היתר, עשרה חודשי מאסר, ארבעה מתוכם לריצוי בפועל, בדרך של עבודות שירות, והיתרה, על תנאי.

2. גזר הדין בעניינו של המבקש ניתן בנוכחותו ובנוכחות בא כוחו ביום 19.7.16. הודעת הערעור הוגשה ביום 13.9.16, בחלוף שבוע מהיום בו חלף המועד להגשת הערעור בזכות (6.9.16).

ההליכים בבית המשפט קמא

3. נגד המבקש, חברה שניהל ומנהל נוסף בחברה, הוגש כתב אישום, במסגרתו יוחסו למערער ארבע עבירות של אי הגשת דו"חות במועד בהתאם לסעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ. לפי כתב האישום המתוקן מיום 12.2.14, המבקש, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים מנהלה של חברת נחשון אוראל בטחון בע"מ (**להלן: "החברה"**), לא פעל לפי חובתו הקבועה בחוק המע"מ ולא הגיש לשלטונות המע"מ דו"חות תקופתיים לחודשים 4/09, 5/09, 9/09 ו- 10/09.

4. ביום 12.6.12 הורשעו הנאשמים, לפי הודאתם בעובדות כתב האישום, ואולם בדיון שנערך ביום 14.1.14, ובטרם נגזר דינו, ביקש המבקש לחזור בו מהודאתו ולנהל את משפטו. בית המשפט קמא נענה לבקשה וביטל את הכרעת הדין בעניינו.

5. ביום 22.2.16, ולאחר שנשמעו הוכחות בתיק, הורשע המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בהכרעת הדין קבע בית המשפט קמא כי המבקש היה מנהל פעיל בחברה וכי הייתה לו היכולת להשפיע ולפעול כך שדו"חות המע"מ יוגשו במועד. עוד קבע בית המשפט קמא, כי המבקש היה מודע לאי הגשת הדו"חות ואף נתן הסברים מפורטים מדוע לא ניתן היה לעמוד במשימה זו מבחינת החברה.

גזר הדין ניתן, כאמור, ביום 19.7.16 במעמד הצדדים.

נימוקי הבקשה

6. בבקשה להארכת המועד להגשת הערעור טוען בא כוח המבקש, כי ככל שקיים איחור בהגשת הערעור, הרי שמדובר באיחור קל ביותר, אשר נוצר בשל הסמיכות לשביתת עובדי בתי המשפט ופגרת בית המשפט, וכי יש בכך משום "טעם מיוחד" ו/או לכל הפחות "טעם סביר". בא כוחו של המבקש טוען כי בנסיבות דומות, ועל רקע שביתת הפרקליטים, התקבלו בקשות המשיבה להארכות מועד בתיקים שונים וכך גם יש לפעול בנסיבות שביתת עובדי בתי המשפט.

עוד ציין בא כוח המבקש, כי בסמוך לשיבת גזר הדין והטיעונים לעונש, היה נתון בשירות מילואים, דבר שהקשה על הטיפול בתיק, שכן הוא משמש עורך הדין יחיד במשרדו.

המבקש הוסיף וציין בבקשתו, כי ימים ספורים עובר להגשת הבקשה היה מעורב בנו בתאונת דרכים קשה, כאשר הטיפול בבן ובענייני הפציעה, גזל, מטבע הדברים, את תשומת ליבו מההלך המשפטי.

המבקש מפנה לעובדה, כי בשונה מהליך אזרחי, ובהתאם לסעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החוק**"), אין צורך ב"טעמים מיוחדים" על מנת להיענות לבקשת נאשם להארכת מועד להגשת ערעור. בא כוחו של המבקש מפנה לפסק דינה של כב' השופטת דורנר בבש"פ 6353/02 **מדינת ישראל נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ** (6/10/2002), לפיו מטרתם של סדרי הדין, לצד חשיפת האמת בדבר חפותו או אשמתו של הנאשם, הינה להבטיח את זכויות הנאשם למשפט הוגן. מוסיף המבקש ומפנה לכך כי במקרה שלפנינו אין מדובר ב"גרירת" ההליך הפלילי על פני תקופה מתמשכת בת חודשים, ולפיכך, קבלת הבקשה להארכת המועד לא תפגע בעקרון סופיות הדיון.

בשולי הדברים מציין המבקש, כי לבקשתו, עיכב בית המשפט קמא את עונש המאסר שהוטל עליו, לריצוי בעבודות השירות, וזאת למשך שישה חודשים, כך שגם בעניין זה, לא צפוי להיגרם כל נזק או איחור.

עמדת המשיבה

7. המשיבה מתנגדת לבקשה. לשיטתה, הבקשה אינה מגלה נסיבות כלשהן המצדיקות לסטות מהוראת המחוקק בכל הנוגע למועד הקבוע להגשת הערעור.

בא כוח המשיבה מציין, כי נראה שהערעור הוגש לאחר המועד בשל תקלה הרובצת לפתחו של בא כוחו של המבקש, שכן זה נכח במועד מתן גזר הדין, בו אף נכתב בצורה מפורשת כי קיימת זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום. טענותיו של המבקש, באשר הן נוגעות לשביתת העובדים ו/או פגרת בית המשפט ו/או חילופי גברא במשרדו של בא כוח המבקש, מחזקות את תחושת הזילות והזלזול בהוראות החוק ובהחלטת בית המשפט.

המשיבה מדגישה, כי כל הגורמים אותם מנה המבקש כעילה להארכת המועד אינם בבחינת טעם סביר, אלא ניסיון של המבקש להסיר מעליו אחריות, שעה שידוע היה לו המועד החוקי להגשת הערעור, הזמן היה בשליטתו, הוא היה מיוצג על ידי עורך דין ונכח בעת מתן גזר הדין.

באחרית תשובתה מוסיפה המשיבה וטוענת כי היעדרות לבקשה תפגע בעקרון סופיות הדיון, שכן אף בפני בית המשפט קמא התנהל המבקש כמי שמבקש "לדחות את הקץ" וגרם להתמשכותו של ההליך למשך מספר שנים לא מבוטל. המשיבה מציינת כי הטענות שהעלה המבקש בהודעת הערעור הינן חזרה על הטענות שהעלה בפני בית המשפט קמא ואשר בית המשפט קמא נדרש אליהן באריכות ובצורה מקיפה במסגרת הכרעת הדין.

דיון והכרעה

8. סעיף 201 לחוק קובע כי "בית המשפט רשאי, לבקשת מערער, להרשות הגשת ערעור או בקשה לרשות ערעור לאחר שעברו התקופות האמורות בסעיפים 199 ו'200". הסמכות להאריך את המועד להגשת ערעור פלילי, איננה מצריכה קיומם של "טעמים מיוחדים שיירשמו", (להבדיל מאמת המידה הנהוגה בהליך אזרחי), ודי כי המבקש יבסס קיומו של "טעם ממשי המניח את הדעת".

9. שוני זה משקף את הגישה, לפיה בבחינת בקשות למתן ארכה להגשת הליכים פליליים יש להעניק לבית המשפט שיקול דעת רחב וזאת נוכח תכלית ההליך הפלילי להגיע לחקר האמת ולעשיית צדק ובשים לב לכך כי בהליך הפלילי קיים פוטנציאל לפגיעה בחירותו, בכבודו, בשמו הטוב ובקניינו של האדם נגדו הוא מתנהל. דברים אלו יפים קל וחומר, כאשר הבקשה למתן ארכה מוגשת על ידי מי שהורשע בדין, להבדיל מבקשה המוגשת על ידי המדינה (ראו בש"פ 8345/13 אגבריה נ' מדינת ישראל (5.8.2014)).

10. יחד עם זאת, על אף אמת המידה המקלה, הכלל הינו כי גם בהליך הפלילי יש להקפיד על קיום המועדים הנקובים בחוק. הארכת המועד לא תינתן כדבר שבשגרה, אלא במקום שבו הוצג, כאמור, "**טעם ממשי המניח את הדעת**" (ראו בש"פ 4144/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (23.6.2016); בש"פ 8227/13 **ניאגו נ' מדינת ישראל** (19.12.2013); בש"פ 5988/06 **נגר נ' מדינת ישראל** (25.07.2006); ובש"פ 6125/09 **רבין נ' מדינת ישראל** (11.08.2009)).

11. נפסק, כי במסגרת בקשה להארכת מועד להגשת ערעור, על בית המשפט לבצע איזון בין שיקולי מדיניות כלליים, כמו גם בין שיקולים ואינטרסים המשתנים על פי נסיבותיו של כל מקרה. יש ליתן את הדעת, בין היתר, לתכליתו של ההליך הפלילי להביא לחקר האמת ולמנוע מתן פסק דין שתוצאתו נובעת רק מכשלים פרוצדוראליים. מנגד, יש ליתן משקל לצורך להציב גבול להימשכותם של הליכים, לאינטרס בדבר סופיות הדיון, לאינטרס בדבר יציבות המשפט ולאינטרס בדבר ניהול אפקטיבי של המערכת השיפוטית באופן שתימנענה אנדרלמוסיה ופגיעה בשירות הניתן לציבור בבתי המשפט שלערעור (ר' ע"פ 8338/09 **כדר נ' מדינת ישראל** (31.1.10)).

בהקשר זה, על בית המשפט לשקול, בין היתר, את משך האיחור; את ההצדקה הנטענת לאיחור; ואת סיכויי הלכאוריים של ההליך העיקרי.

12. באשר למשך האיחור בענייננו, גזר הדין ניתן כאמור, ביום 19.7.16. המועד החוקי להגשת הערעור, בשים לב לתקופת הפגרה הינו - 6.9.16, (ראה סעיף 10(ג) לחוק הפרשנות, התשמ"א - 1981, בשילוב עם תקנה 1(3) לתקנות בית המשפט (פגרות), תשמ"ג - 1983). הערעור הוגש ביום 13.9.16, דהיינו מדובר באיחור של ימים בודדים בלבד בהגשת הערעור.

13. עוד אוסיף, לעניין נסיבות האיחור, כי ביום 4.9.16, לפני חלוף המועד להגשת הערעור, הגיש ב"כ המבקש לבית המשפט קמא בקשה לעיכוב ביצוע העונש. בבקשה, ציין, בין היתר, כי בכוונת המבקש להגיש ערעור הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, תוך התייחסות לסיכויי הערעור להתקבל. במסגרת הבקשה לעיכוב ביצוע העונש, התבקש בית המשפט קמא גם לקבוע, כי תקופת השביתה והפגרה לא יבואו במניין הימים להגשת ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין.

המשיבה, בתגובתה מיום 12.9.16, מועד שהינו לאחר חלוף המועד להגשת הערעור כקבוע בחוק, הותירה את סוגיית עיכוב הביצוע לשיקול דעתו של בית המשפט קמא. בהחלטת בית המשפט קמא מיום 12.9.16 עוכב, ביצוע רכיב עבודות השירות. באותה החלטה הבהיר בית המשפט כי אין לקבל את הבקשה, שלא למנות את התקופה להגשת הערעור, בשל שביתת המזכירות או הפגרה.

למחרת היום, ביום 13.9.16, הוגש הערעור שבפני.

14. הסיבה העיקרית, ככל הנראה, הינה טעות בחישוב התקופה, מתוך הנחה כי תקופת השביתה והפגרה אינן נמנות עם התקופה הקבועה בחוק. מיד כשנודע כי חלה טעות כזו, הוגש הערעור.

15. בכל הנוגע לטעות שבדין של בא כוחו של מי שמבקש הארכת מועד להגשת ערעור נקבע ברע"פ 9939/01 מנחם נ' ז'קלין (3.11.2002):

"אשר לסיבת האיחור, עולה מן הבקשה שבפני כי מקורו של האיחור בטעות בדין שטעה ב"כ המערער. טעות זו עניינה בתחולתה של הפגרה על ההליך שבכותרת, אשר אינו הליך אזרחי, כי אם הליך פלילי שנפתח בדרך של קובלנה פרטית....

חרף כל אלה, איני סבור כי ניתן לתייג את הטעות כהתנהגות "בלתי סבירה באופן קיצוני" של ב"כ המערער, אשר הגיש את הערעור ביום האחרון למועדים על פי שיטתו (השגויה), המחילה על הליך זה את מלוא תקופת הפגרה. הניסיון מלמד, כי טעויות לעניין תחולתה של הפגרה, אף שהן ניתנות למניעה, אינן דבר יוצא דופן או נדיר, ואף כי בשקידה סבירה ניתן למנען, הרי שעדין איני סבור כי הן משתייכות למשפחת המקרים, המצומצמת מטבעה, של התנהגות החורגת מכל אמת מידה מקובלת, ואשר ניתן להגדירה כ"בלתי סבירה באופן קיצוני" באופן שתוביל לדחיית הבקשה לארכה של נאשם בפלילים." (עמ' 2 להחלטה).

16. לאמור יש להוסיף את העובדה כי בנסיבות העניין שבפני אין בהיעתרות לבקשה משום פגיעה ממשית בציפיות הצד שכנגד. מעבר לעובדה שהצד שכנגד הוא המדינה, ובנסיבות אלה, יש לתת משקל פחות לשיקול זה אל מול שיקולי צדק ובירור האמת, הרי המבקש הביע דעתו כבר בעת הגשת הבקשה לעיכוב ביצוע העונש, כי בכוונתו להגיש ערעור. המשיבה אף הותירה את ההחלטה לשיקול דעת בית המשפט קמא, שגם עיכב את העונש, לאחר חלוף המועד להגשת הערעור.

17. אשר לסיכויי הערעור, המבקש משיג על הכרעת הדין ולחלופין על חומרת העונש. אף שהערעור על הרשעתו מכוון, בעיקר, כלפי קביעות וממצאים עובדתיים של בית המשפט קמא, אין בנסיבות הכוללות של האיחור, כדי להצדיק מניעת אפשרותו של המבקש למצות את הליכי הערעור, על ידי בחינת השיקולים שהביאו להרשעתו בדין. סוף דבר, אני

מאריכה את המועד להגשת הערעור עד למועד בו הוגש בפועל.

18. המזכירות תזמן את הצדדים לדיון בערעור, שיערך ביום 13.12.16 בשעה 11:30

ניתנה היום, ה' חשוון תשע"ז, 06 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.